

88.

Η φιλαυτία αυξάνει ή μειώνει στα μάτια μας τα προτερήματα των φίλων μας, ανάλογα με την ικανοποίηση που έχουμε απ' αυτούς, και κρίνουμε την αξία τους από τον τρόπο που τα περνούν μαζί μας.

(428, 563)

89.

Όλος ο κόσμος παραπονιέται για το μνημονικό του, και κανένας δεν παραπονιέται για την κρίση του.

90.

Στην κοινωνική μας ζωή, αρέσουμε συχνότερα με τα ελαττώματα παρά με τα προτερήματά μας.

(155, 251, 273, 354, 468)

91.

Κι η μεγαλύτερη φιλοδοξία δεν εκδηλώνεται καθόλου όταν συνυπάρχει με την απόλυτη αδυναμία να φτάσει εκεί όπου ποθεί.

92.

Βγάζοντας από την πλάνη έναν άνθρωπο που κατέχεται από την ιδέα της αξίας του, τού παρέχουμε υπηρεσία εξίσου κακή μ' αυτήν που έκαναν σ' εκείνον τον τρελλό της 'Αθήνας που πίστευε πως όλα τα καράβια που έμπαιναν στο λιμάνι είτάν δικά του²¹.

(588)

93.

Οι γέροι αγαπούν να δίνουν καλές συμβουλές για να παρηγοριούνται που δεν είναι σε θέση να δίνουν κακά παραδείγματα.

94.

Τα μεγάλα ονόματα ταπεινώνουν, αντί να εξυψώνουν, όσους δεν είναι σε θέση να τα κρατήσουν.

95.

Το γνώρισμα μιας εξαιρετικής αξίας είναι να βλέπεις πως κι εκείνοι που τη φθονούν το περισσότερο είναι αναγκασμένοι να την επαινέσουν.

96.

Ο τάδες μπορεί να είναι αγάριστος και να φταίει για την αγαριστία του λιγότερο από κείνον που τον ευεργέτησε.

(317)

97.

On s'est trompé lorsqu'on a cru que l'esprit et le jugement étaient deux choses différentes : le jugement n'est que la grandeur de la lumière de l'esprit ; cette lumière pénètre le fond des choses, elle y remarque tout ce qu'il faut remarquer, et aperçoit celles qui semblent imperceptibles. Ainsi il faut demeurer d'accord que c'est l'étendue de la lumière de l'esprit qui produit tous les effets qu'on attribue au jugement.

98.

Chacun dit du bien de son cœur, et personne n'en ose dire de son esprit.

99.

La politesse de l'esprit consiste à penser des choses honnêtes et délicates.

100.

La galanterie de l'esprit est de dire des choses flatteuses d'une manière agréable.

101.

Il arrive souvent que des choses se présentent plus achevées à notre esprit qu'il ne les pourrait faire avec beaucoup d'art.

102.

L'esprit est toujours la dupe du cœur.

103.

Tous ceux qui connaissent leur esprit ne connaissent pas leur cœur.

104.

Les hommes et les affaires ont leur point de perspective : il y en a qu'il faut voir de près, pour en bien juger ; et d'autres dont on ne juge jamais si bien que quand on en est éloigné.

105.

Celui-là n'est pas raisonnable à qui le hasard fait trouver la raison, mais celui qui la connaît, qui la discerne et qui la goûte.

97.

Γελάστηκε όποιος νόμισε πως το πνεύμα κι η κρίση είναι δυό πράματα διαφορετικά. Η κρίση δεν είναι παρά η ένταση που έχει το φως τού πνεύματος. Το φως αυτό εισχωρεί ως στο βάθος τών πραγμάτων, παρατηρεί τό κάθετί που πρέπει να παρατηρηθεί και διακρίνει όσα μοιάζουν ανεπαίσθητα. Κι έτσι, πρέπει να το παραδεχτούμε πως όλα τ' αποτελέσματα που αποδίνουμε στην κρίση τα παράγει η έκταση που έχει το φως τού πνεύματος.

(258, 456)

98.

Ο καθένας λέει καλό για την καρδιά του, και κανένας δεν τολμά να πει καλό για το πνεύμα του.

99.

Η ευγένεια του πνεύματος συνίσταται στο να σκέφτεται κανένας πράματα αβρά και καθώς πρέπει.

100.

Φιλοφροσύνη τού πνεύματος είναι να λέει κανένας λόγια κολακευτικά με τρόπο ευχάριστο.

101.

Συμβαίνει συχνά κάποια πράματα να ξεπροβάλλουν στο πνεύμα μας τελιότερα απ' ό,τι αυτό θα μπορούσε να τα φιλοτεχνήσει με πολλή προσπάθεια.

(404)

102.

Το πνεύμα είναι πάντα το κορόιδο τής καρδιάς.

(43, 103, 108)

103.

Όσοι ξέρουν το πνεύμα τους, δεν ξέρουν όλοι και την καρδιά τους.

104.

Οι άνθρωποι κι οι υποθέσεις έχουν το δικό τους σημείο προοπτικής: υπάρχουν που πρέπει να βλέπονται από κοντά για να κρίνονται σωστά, κι υπάρχουν πάλι που κρίνονται πολύ καλύτερα από μακριά.

105.

Γνωστικός δεν είναι εκείνος που η τύχη τον κάνει να βρει τη γνώση, παρά εκείνος που τη γνωρίζει, που τη διακρίνει και που τη χαιρέται.

106.

Pour bien savoir les choses, il en faut savoir le détail, et comme il est presque infini, nos connaissances sont toujours superficielles et imparfaites.

107.

C'est une espèce de coquetterie de faire remarquer qu'on n'en fait jamais. (ÉD. 2.)

108.

L'esprit ne saurait jouer longtemps le personnage du cœur. (ÉD. 2.)

109.

La jeunesse change ses goûts par l'ardeur du sang, et la vieillesse conserve les siens par l'accoutumance. (ÉD. 2.)

110.

On ne donne rien si libéralement que ses conseils.

111. -

Plus on aime une maîtresse, et plus on est prêt de la haïr. (ÉD. 2.)

112.

Les défauts de l'esprit augmentent en vieillissant, comme ceux du visage. (ÉD. 2.)

113.

Il y a de bons mariages, mais il n'y en a point de délicieux. (ÉD. 2.)

114.

On ne se peut consoler d'être trompé par ses ennemis, et trahi par ses amis, et l'on est souvent satisfait de l'être par soi-même.

115.

Il est aussi facile de se tromper soi-même sans s'en apercevoir, qu'il est difficile de tromper les autres sans qu'ils s'en aperçoivent.

106.

Για να κατέχει κανένας καλά τα πράματα, πρέπει να γνωρίζει τις λεπτομέρειές τους, κι επειδή αυτές είναι σχεδόν άπειρες, οι γνώσεις μας είναι πάντα επιπόλαιες κι όχι τέλειες.

107.

Το να κάνουμε τους άλλους να προσέχουν πως δεν δειχνόμαστε ποτέ φιλάρεσκοι, είναι κι αυτό ένα είδος φιλαρέσκειας.

(204, 289, 431)

108.

Το πνεύμα δεν μπορεί να παίξει πολύν καιρό τον ρόλο τής καρδιάς.

(43, 102, 103)

109.

Ο νέος αλλάζει τά γούστα του γιατί το αίμα του βράζει, κι ο γέρος κρατεί τα δικά του από συνήθεια.

110.

Τίποτα δεν χαρίζουμε πιο γενναιόδωρα από τις συμβουλές μας.

111.

Όσο περισσότερο αγαπά κανείς την ερωμένη του, τόσο πιο έτοιμος είναι να τη μισήσει.

(72)

112.

Τα ελαττώματα του πνεύματος αυξάνουν με τα γερατειά όπως και τα ψεγάδια τού προσώπου.

(207, 210, 444)

113.

Υπάρχουν γάμοι καλοί, εξάισιοι όμως όχι²².

114.

Είμαστε απαρηγόρητοι όταν μας γελούν οι εχθροί μας και μας προδίνουν οι φίλοι μας, είμαστε όμως συχνά ικανοποιημένοι σαν την παθαίνουμε από τον εαυτό μας.

(516)

115.

Όσο δύσκολο είναι να γελάσουμε τους άλλους δίχως να το καταλάβουν, τόσο εύκολο είναι να γελάσουμε τον εαυτό μας χωρίς να το πάρουμε είδηση.

116.

Rien n'est moins sincère que la manière de demander et de donner des conseils : celui qui en demande paraît avoir une déférence respectueuse pour les sentiments de son ami, bien qu'il ne pense qu'à lui faire approuver les siens, et à le rendre garant de sa conduite ; et celui qui conseille paye la confiance qu'on lui témoigne d'un zèle ardent et désintéressé, quoiqu'il ne cherche le plus souvent, dans les conseils qu'il donne, que son propre intérêt ou sa gloire.

117.

La plus subtile de toutes les finesses est de savoir bien feindre de tomber dans les pièges que l'on nous tend, et on n'est jamais si aisément trompé que quand on songe à tromper les autres.

118.

L'intention de ne jamais tromper nous expose à être souvent trompés.

119.

Nous sommes si accoutumés à nous déguiser aux autres, qu'enfin nous nous déguisons à nous-mêmes.

120.

L'on fait plus souvent des trahisons par faiblesse que par un dessein formé de trahir.

121.

On fait souvent du bien pour pouvoir impunément faire du mal.

122.

Si nous résistons à nos passions, c'est plus par leur faiblesse que par notre force. (ÉD. 2.)

123.

On n'aurait guère de plaisir si on ne se flattait jamais. (ÉD. 2.)

124.

Les plus habiles affectent toute leur vie de blâmer les finesses, pour s'en servir en quelque grande occasion et pour quelque grand intérêt.

116.

Τίποτα δεν περιέχει λιγότερη ειλικρίνεια από τον τρόπο με τον οποίο ζητούνται και δίνονται οι συμβουλές. Εκείνος που τις ζητεί μοιάζει να τρέφει ειλαβικό σεβασμό για τα αισθήματα του φίλου του, ενώ δεν σκέφτεται παρά να τον κάνει να εγκρίνει τα δικά του και να τον βάλει εγγυητή για τη συμπεριφορά του. Εκείνος πάλι που συμβουλεύει πληρώνει την εμπιστοσύνη που του δείχνουν μ' έναν φλογερό κι ανιδιοτελή ζήλο, ενώ, τις περισσότερες φορές, με τις συμβουλές που δίνει, επιδιώκει μονάχα το δικό του συμφέρον ή τη δόξα του.

117.

Απ' όλες τις κατεργαριές, η πιο φίνα είναι να μπορούμε να προσποιηθούμε καλά πως πέφτουμε στις παγίδες που μας στήνουν, και ποτέ δεν γελιόμαστε τόσο εύκολα όσο όταν γυρεύουμε να γελάσουμε τους άλλους.

(127, 199, 245)

118.

Η πρόθεση να μην απατήσουμε ποτέ μάς εκθέτει στο να μας απατήσουν συχνά.

119.

Είμαστε τόσο συνηθισμένοι να μεταμφιεζόμαστε για τους άλλους, που στο τέλος μεταμφιεζόμαστε και για τον εαυτό μας.

120.

Κάνουμε συχνότερα προδοσίες από αδυναμία παρά από προμελετημένο σχέδιο να προδώσουμε.

121.

Συχνά, κάνουμε καλό για να μπορέσουμε ατιμώρητα να κάνουμε κακό²⁵.

122.

Αν αντιστεκόμαστε στα πάθη μας, το χρωστούμε περισσότερο στην αδυναμία τους παρά στη δύναμή μας.

123.

Δεν θα είχαμε καμιάν ευχαρίστηση αν δεν κολακεύαμε ποτέ τον εαυτό μας.

124.

Οι πιο επιτήδαιοι καμώνονται σε όλη τους τη ζωή πως κατακρίνουν τις κατεργαριές, για να μπορέσουν να τις μεταχειριστούν σε κάποια μεγάλη ευκαιρία και για κάποιο μεγάλο συμφέρον.

(245)

125.

L'usage ordinaire de la finesse est la marque d'un petit esprit, et il arrive presque toujours que celui qui s'en sert pour se couvrir en un endroit, se découvre en un autre.

126.

Les finesses et les trahisons ne viennent que de manque d'habileté.

127.

Le vrai moyen d'être trompé, c'est de se croire plus fin que les autres.

128.

La trop grande subtilité est une fausse délicatesse, et la véritable délicatesse est une solide subtilité.

129.

Il suffit quelquefois d'être grossier pour n'être pas trompé par un habile homme.

130.

La faiblesse est le seul défaut que l'on ne saurait corriger. (ÉD. 2.)

131.

Le moindre défaut des femmes qui se sont abandonnées à faire l'amour, c'est de faire l'amour. (ÉD. 2.)

132.

Il est plus aisé d'être sage pour les autres que de l'être pour soi-même.

133.

Les seules bonnes copies sont celles qui nous font voir le ridicule des méchants originaux. (ÉD. 2.)

134.

On n'est jamais si ridicule par les qualités que l'on a que par celles que l'on affecte d'avoir.

135.

On est quelquefois aussi différent de soi-même que des autres.

125.

Το να μεταχειρίζεται κανένας συνήθως τήν κατεργαριά είναι σημάδι μικρού μυαλού, και σχεδόν πάντα συμβαίνει, εκείνος που τη χρησιμοποιεί για να σκεπαστεί από τη μια μεριά, να ξεσκεπάζεται από την άλλη.

(126, 127, 245, 529)

126.

Οι κατεργαριές κι οι προδοσίες προέρχονται μονάχα από έλλειψη ικανότητας.

(529)

127.

Ο σίγουρος τρόπος για να μάς γελούν είναι να νομίζουμε τον εαυτό μας πιο κατεργάρι από τους άλλους.

(117, 125, 199, 245, 394)

128.

Η υπερβολική φινέτσα είναι μια ψεύτικη αβρότητα, κι η αληθινή αβρότητα είναι μια γερή φινέτσα.²⁴

129.

Φτάνει κάποτε να φανείς χωριάτης, για να μη γελαστείς από έναν επιτήδειο.

130.

Η αδυναμία είναι το μόνο ελάττωμα που δεν διορθώνεται.

(316, 445)

131.

Το μικρότερο ελάττωμα των γυναικών που αφήνονται να κάνουν έρωτα, είναι πως κάνουν έρωτα.²⁵

132.

Είναι ευκολότερο να είμαστε γνωστικοί για τους άλλους, παρά για τον εαυτό μας.

(73, 396, 402, 440, 471)

133.

Οι μόνες καλές απομιμήσεις είναι εκείνες που μας φανερώνουν το γελοίο των κακών προτοτύπων.

134.

Ποτέ δεν είμαστε τόσο γελοίοι με τα φυσικά που έχουμε, όσο μ' εκείνα που καμωνόμαστε πως έχουμε.

(133, 202, 203, 372, 411, 431, 457)

135.

Κάποτε είμαστε εξίσου διαφορετικοί από τον εαυτό μας όσο κι από τους άλλους.

(51, 478)

136.

Il y a des gens qui n'auraient jamais été amoureux, s'ils n'avaient jamais entendu parler de l'amour. (ÉD. 2.)

137.

On parle peu, quand la vanité ne fait pas parler.

138.

On aime mieux dire du mal de soi-même que de n'en point parler.

139.

Une des choses qui fait que l'on trouve si peu de gens qui paraissent raisonnables et agréables dans la conversation, c'est qu'il n'y a presque personne qui ne pense plutôt à ce qu'il veut dire qu'à répondre précisément à ce qu'on lui dit. Les plus habiles et les plus complaisants se contentent de montrer seulement une mine attentive, au même temps que l'on voit, dans leurs yeux et dans leur esprit, un égarement pour ce qu'on leur dit, et une précipitation pour retourner à ce qu'ils veulent dire, au lieu de considérer que c'est un mauvais moyen de plaire aux autres, ou de les persuader, que de chercher si fort à se plaire à soi-même, et que bien écouter et bien répondre est une des plus grandes perfections qu'on puisse avoir dans la conversation.

140.

Un homme d'esprit serait souvent bien embarrassé sans la compagnie des sots.

141.

Nous nous vantons souvent de ne nous point ennuyer, et nous sommes si glorieux que nous ne voulons pas nous trouver de mauvaise compagnie.

142.

Comme c'est le caractère des grands esprits de faire entendre en peu de paroles beaucoup de choses, les petits esprits, au contraire, ont le don de beaucoup parler, et de ne rien dire.

136.

Υπάρχουν άνθρωποι που δεν θα είχαν ερωτευτεί ποτέ τους αν δεν είχαν ακούσει να γίνεται λόγος για τον έρωτα.

137.

Δεν λέμε πολλά όταν η ματαιοδοξία δεν μας βάζει να μιλούμε.

138.

Προτιμούμε να κακολογούμε τον εαυτό μας παρά να μη μιλούμε καθόλου γι' αυτόν.

(314, 364, 383)

139.

Ένας από τους λόγους που κάνουν να βρίσκονται τόσο λίγοι άνθρωποι γνωστικοί κι ευχάριστοι στην κουβέντα, είναι πως δεν υπάρχει σχεδόν κανένας που να μην έχει τον νου του σ' αυτό που θέλει να πει μάλλον παρά στο ν' απαντήσει με ακριβολογία σ' αυτό που του λένε. Οι πιο επιτήδαιοι κι οι πιο υποχρεωτικοί περιορίζονται να δείχνουν μονάχα μιαν όψη προσεχτική, ενώ συνάμα βλέπουμε στα μάτια και το πνεύμα τους μιαν αφηρημάδα για ό,τι τους λέμε και μια βιασύνη να ξαναγυρίσουν σ' εκείνο που θέλουν αυτοί να πουν αυτοί. Δεν συλλογίζονται πως είναι πολύ κακός τρόπος για ν' αρέσει κανείς στους άλλους, ή για να τους πείσει, το να γυρεύει τόσο πολύ ν' αρέσει στον εαυτό του, και πως το ν' ακούει κανείς καλά και ν' αποκρίνεται καλά είναι μια από τις μεγαλύτερες τελειότητες που μπορεί να έχει στην κουβέντα.

(314, 510)

140.

Ο πνευματώδης θα βρισκόταν συχνά σε μεγάλη δυσκολία χωρίς τη συντροφιά τών ανοήτων.

141.

Καυχιόμαστε συχνά πως δεν πλήττουμε διόλου, κι είμαστε τόσο ματαιόδοξοι, που δεν εννοούμε να βρούμε πως είμαστε δυσάρεστοι.

142.

Όπως είναι χαρακτηριστικό τών μεγάλων μυαλών να λένε πολλά με λίγα λόγια, έτσι απεναντίας τα μικρά μυαλά έχουν το χάρισμα να μιλούν πολύ και να μη λένε τίποτα.

143.

C'est plutôt par l'estime de nos propres sentiments que nous exagérons les bonnes qualités des autres, que par l'estime de leur mérite; et nous voulons nous attirer des louanges, lorsqu'il semble que nous leur en donnons.

144.

On n'aime point à louer, et on ne loue jamais personne sans intérêt. La louange est une flatterie habile, cachée, et délicate, qui satisfait différemment celui qui la donne et celui qui la reçoit: l'un la prend comme une récompense de son mérite; l'autre la donne pour faire remarquer son équité et son discernement.

145.

Nous choisissons souvent des louanges empoisonnées qui font voir, par contre-coup, en ceux que nous louons, des défauts que nous n'osons découvrir d'une autre sorte.

146.

On ne loue d'ordinaire que pour être loué.

147.

Peu de gens sont assez sages pour préférer le blâme qui leur est utile à la louange qui les trahit.

148.

Il y a des reproches qui louent, et des louanges qui médisent.

149.

Le refus des louanges est un désir d'être loué deux fois.

150.

Le désir de mériter les louanges qu'on nous donne fortifie notre vertu, et celles que l'on donne à l'esprit, à la valeur et à la beauté contribuent à les augmenter.

151.

Il est plus difficile de s'empêcher d'être gouverné que de gouverner les autres. (ÉD. 2.)

143.

Είναι μάλλον από εκτίμηση για τα δικά μας αισθήματα παρά για την αξία τών άλλων που υπερβάλλουμε τα προτερήματά τους, και θέλουμε να μαζέψουμε επαίνους για τον εαυτό μας, τη στιγμή που μοιράζουμε επαίνους στους άλλους.

(144, 146, 279, 356, 530)

144.

Δεν αγαπούμε να επαινούμε, και δεν επαινούμε ποτέ κανέναν δίχως συμφέρον. Ο έπαινος είναι μια κολακεία επιτήδεια, σκεπασμένη κι απαλή, που ικανοποιεί διαφορετικά εκείνον που τον δίνει κι εκείνον που τον δέχεται. Ο ένας τον παίρνει σαν αμοιβή για την αξία του, ο άλλος τον δίνει για να κάνει να προσέξουν την αμεροληψία και τη διορατικότητά του.

(143, 146, 356, 530)

145.

Διαλέγουμε συχνά επαίνους φαρμακερούς, που φανερώνουν από σπόντα κάποια ελαττώματα εκείνων που επαινούμε, που δεν τολμούμε να τα ξεσκεπάσουμε αλλιώς.

(148, 195)

146.

Δεν επαινούμε συνήθως παρά για να μας επαινέσουν.

(243, 244, 356, 530)

147.

Λίγοι άνθρωποι είναι αρκετά γνωστικοί ώστε να προτιμούν την επίκριση που τους είναι χρήσιμη από τον έπαινο που τους χαντακώνει.

148.

Υπάρχουν επικρίσεις που επαινούν, κι έπαινοι που κακολογούνε.

(145, 198)

149.

Η άρνηση των επαίνων είναι επιθυμία να μας επαινέσουν διπλά.

(184, 327, 383, 554, 596)

150.

Η επιθυμία να φανούμε πως αξίζουμε τους επαίνους που μας κάνουν τονώνει την αρετή μας, κι οι έπαινοι για την εξυπνάδα, την αντρεία, την ωμορφιά, συντείνουν να τις αυξήσουν.

(200, 270)

151.

Είναι πιο δύσκολο ν' αντισταθεί κανείς στο να τον κυβερνούν, παρά να κυβερνά άλλους.²⁸

Ε.Ι.Α της Κ.Ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

152.

Si nous ne nous flattions point nous-mêmes, la flatterie des autres ne nous pourrait nuire.

153.

La nature fait le mérite, et la fortune le met en œuvre.

154.

La fortune nous corrige de plusieurs défauts que la raison ne saurait corriger. (ÉD. 3.)

155.

Il y a des gens dégoûtants avec du mérite, et d'autres qui plaisent avec des défauts.

156.

Il y a des gens dont tout le mérite consiste à dire et à faire des sottises utilement, et qui gâteraient tout s'ils changeaient de conduite.

157.

La gloire des grands hommes se doit toujours mesurer aux moyens dont ils se sont servis pour l'acquérir.

158.

La flatterie est une fausse monnaie, qui n'a de cours que par notre vanité. (ÉD. 5.)

159.

Ce n'est pas assez d'avoir de grandes qualités; il en faut avoir l'économie.

160.

Quelque éclatante que soit une action, elle ne doit pas passer pour grande, lorsqu'elle n'est pas l'effet d'un grand dessein.

161.

Il doit y avoir une certaine proportion entre les actions et les desseins, si on en veut tirer tous les effets qu'elles peuvent produire.

152.

Αν δεν κολακεύαμε οι ίδιοι τον εαυτό μας, η κολακεία τών άλλων δεν θα μπορούσε να μας βλάψει.

(2, 158, 600)

153.

Η φύση δίνει την αξία κι η τύχη τη βάζει σε ενέργεια.

(53, 57, 58, 60, 165, 380, 470, 631)

154.

Η τύχη μάς διορθώνει από πολλά ελαττώματα που δεν θα μπορούσε να τα διορθώσει η γνώση.

155.

Άλλος είναι αηδιαστικός με την αξία του, κι άλλος αρέσει με τα ελαττώματά του.

(90, 251, 273, 354)

156.

Υπάρχουν άνθρωποι, που όλη τους η αξία συνίσταται στο να λένε και να κάνουν ανοησίες χρήσιμες, και που θα τα θαλάσσωσαν αν άλλαζαν συμπεριφορά.

(208, 309)

157.

Η δόξα τών μεγάλων ανθρώπων πρέπει να μετριέται ανάλογα με τα μέσα που χρησιμοποίησαν για να την αποκτήσουν.

158.

Η κολακεία είναι κάλπικο νόμισμα που έχει πέραση μόνο χάρη στη ματαιοδοξία μας.

(2, 152, 600)

159.

Δεν φτάνει να έχει κανένας μεγάλα προτερήματα, πρέπει και να τα χρησιμοποιεί καλά.

(343, 437)

160.

Όσο λαμπρή κι αν είναι μια πράξη, δεν πρέπει να περνά για μεγάλη όταν δεν είναι αποτέλεσμα μεγάλου σχεδίου.

(6, 57)

161.

Πρέπει να υπάρχει κάποια αναλογία ανάμεσα στις πράξεις και τα σχέδια, αν θέλει κανένας να επιτύχει όλα τ' αποτελέσματα που εκείνες μπορούν ν' αποδώσουν.

(244, 377)

162.

L'art de savoir bien mettre en œuvre de médiocres qualités dérobe l'estime, et donne souvent plus de réputation que le véritable mérite.

163.

Il y a une infinité de conduites qui paraissent ridicules, et dont les raisons cachées sont très sages et très solides.

164.

Il est plus facile de paraître digne des emplois qu'on n'a pas que de ceux que l'on exerce.

165.

Notre mérite nous attire l'estime des honnêtes gens, et notre étoile celle du public.

166.

Le monde récompense plus souvent les apparences du mérite que le mérite même.

167.

L'avarice est plus opposée à l'économie que la libéralité. (ÉD. 2.)

168.

L'espérance, toute trompeuse qu'elle est, sert au moins à nous mener à la fin de la vie par un chemin agréable.

169.

Pendant que la paresse et la timidité nous retiennent dans notre devoir, notre vertu en a souvent tout l'honneur.

170.

Il est difficile de juger si un procédé net, sincère et honnête est un effet de probité ou d'habileté.

171.

Les vertus se perdent dans l'intérêt, comme les fleuves se perdent dans la mer.

162.

Το να ξέρει κανένας καλά να χρησιμοποιεί κάποια μέτρια προσόντα είναι μια τέχνη που υποκλέβει την εκτίμηση και δίνει συχνά περισσότερη υπόληψη παρά η πραγματική αξία.

(166)

163.

Υπάρχουν άπειρα φερσίματα που φαίνονται γελοία, μα που τα κρυφά τους ελατήρια είναι πολύ φρόνιμα και πολύ γερά.

(310)

164.

Είναι ευκολότερο να φαίνεται κανένας άξιος για αξιώματα που δεν κατέχει, παρά για κείνα που ασκεί.

(419, 449)

165.

Η αξία μας μάς κάνει να κερδίζουμε την εκτίμηση των διαλεχτών²⁷, και το αστέρι μας την εκτίμηση του πλήθους.

(53, 58, 153, 380, 470)

166.

Ο κόσμος ανταμείβει συχνότερα την επίφαση της αξίας, παρά την αξία την ίδια.

(162)

167.

Η φιλαργυρία είναι πιο αντίθετη στην οικονομία παρά η γενναιοδωρία.

(491)

168.

Η ελπίδα, όσο πλανεύτρα κι αν είναι, χρησιμεύει τουλάχιστον να μας οδηγεί στο τέρμα τής ζωής από δρόμο ευχάριστο.

(174)

169.

Ενώ είναι η τεμπελιά κι η ατολμία που μάς συγκρατούν στο καθήκον, όλη η τιμή πηγαίνει συχνά στην αρετή μας.

(1, 205, 220, 241, 266, 512)

170.

Είναι δύσκολο νά κρίνει κανένας αν ένα φέρσιμο ξεκάθαρο, ειλικρινό, και τίμιο είναι αποτέλεσμα εντιμότητας ή επιτηδειότητας.

171.

Οι αρετές χάνονται μέσα στο συμφέρον, όπως οι ποταμοί μέσα στη θάλασσα.

(187, 253, 275)

172.

Si on examine bien les divers effets de l'ennui, on trouvera qu'il fait manquer à plus de devoirs que l'intérêt. (ÉD. 5.)

173.

Il y a diverses sortes de curiosité : l'une d'intérêt, qui nous porte à désirer d'apprendre ce qui nous peut être utile ; et l'autre d'orgueil, qui vient du désir de savoir ce que les autres ignorent.

174.

Il vaut mieux employer notre esprit à supporter les infortunes qui nous arrivent qu'à prévoir celles qui nous peuvent arriver.

175.

La constance en amour est une inconstance perpétuelle, qui fait que notre cœur s'attache successivement à toutes les qualités de la personne que nous aimons, donnant tantôt la préférence à l'une, tantôt à l'autre : de sorte que cette constance n'est qu'une inconstance arrêtée et renfermée dans un même sujet.

176.

Il y a deux sortes de constance en amour : l'une vient de ce que l'on trouve sans cesse dans la personne que l'on aime de nouveaux sujets d'aimer, et l'autre vient de ce que l'on se fait un honneur d'être constant.

177.

La persévérance n'est digne ni de blâme, ni de louange, parce qu'elle n'est que la durée des goûts et des sentiments, qu'on ne s'ôte et qu'on ne se donne point.

178.

Ce qui nous fait aimer les nouvelles connaissances n'est pas tant la lassitude que nous avons des vieilles, ou le plaisir de changer, que le dégoût de n'être pas assez admirés de ceux qui nous connaissent trop, et l'espérance de l'être davantage de ceux qui ne nous connaissent pas tant.

172.

Αν καλοξετάσουμε τα διάφορα αποτελέσματα τής βαρεμάρας, θα βρούμε πως περισσότερα καθήκοντα μάς κάνει να παραμελούμε αυτή παρά το συμφέρον.

173.

Υπάρχουν διάφορα είδη περιέργειες : η μια από συμφέρον, που κάνει να επιθυμούμε να μάθουμε ό,τι μπορεί να μας είναι χρήσιμο, κι η άλλη από αλαζονεία, που χρωσιέται στην επιθυμία να ξέρουμε ό,τι αγνοούν οι άλλοι.

174.

Κάλλιο να ξοδεύουμε το μυαλό μας στο να υπομένουμε τις ατυχίες που μας βρίσκουν, παρά στο να προβλέπουμε εκείνες που μπορεί να μας βρουν.

(168)

175.

Η σταθερότητα στον έρωτα είναι μια αδιάκοπη αστάθεια, που κάνει τήν καρδιά μας ν' αφοσιώνεται διαδοχικά σε όλα τα φυσικά τού προσώπου που αγαπούμε, δίνοντας την προτίμηση πότε στο ένα και πότε στο άλλο, σε τρόπο που αυτή η σταθερότητα δεν είναι παρά μια αστάθεια εντοπισμένη και περιορισμένη στο ίδιο αντικείμενο.

176.

Υπάρχουν στον έρωτα δύο λογιά σταθερότητες. Η μια προέρχεται από το ότι βρίσκουμε αδιάκοπα στο πρόσωπο που αγαπούμε καινούριους λόγους αγάπης, κι η άλλη από το ότι το θεωρούμε τιμή μας να είμαστε πιστοί.

177.

Η σταθερότητα δεν είναι ούτε αξιοκατάκριτη ούτε κι αξιέπαινη, γιατί δεν είναι παρά η διάρκεια των γούστων και των αισθημάτων μας, που μήτε να τ' αφαιρέσουμε μήτε να τα δώσουμε στον εαυτό μας μπορούμε.

(577)

178.

Εκείνο που μας κάνει ν' αγαπούμε τις καινούριες γνωριμίες, δεν είναι τόσο η κούραση που μας δίνουν οι παλιές, είτε η ευχαρίστηση της αλλαγής, όσο η αηδία μας που δεν μας θαυμάζουν αρκετά εκείνοι που μας γνωρίζουν πάρα πολύ καλά, κι η ελπίδα πως θα μας θαυμάσουν περισσότερο εκείνοι που δεν μας ξέρουν τόσο.